

Yeni Bir Dergi: Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi

Merhaba

Hediyetullah AYDENİZ

Baş Editör, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler Bölümü,
haydeniz@marmara.edu.tr 0000-0002-6057-2989

Türkiye'nin 'medya okuryazarlığı' temalı ilk akademik dergisi olan Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi, bilimsel bilginin hayata aktarılmasını ve akademik çalışmaların uygulanabilir eğitim materyallerine dönüştürülmesini hedefleyerek eğitim, sosyal ve beşerî bilimlere katkı sunmak amacıyla ilk sayısıyla okurla buluşuyor.

Doğru ile yanlış, gerçek ile sahteyi ayırt edebilen, kültür endüstrisi karşısında otonomisini ve rasyonalitesini koruyabilen, kendi sözünü oluşturup farklı mecralarda ifade edebilen bireyler için olup biteni hakkıyla bilmeye imkân verecek bir enformasyon ekosisteminin varlığı, temel bir ihtiyaç ve hak-
tır. Bu ihtiyaç ve hak, bireyler kadar sivil toplum, kamu ve özel sektör için de önemli ve vazgeçilmezdir. Dijitalleşme ile birlikte yerleşik kurumsal yapıların işlevlerini yerine getirme konusunda ciddi meydan okumalarla karşı karşıya kalmasından dolayı bu ihtiyaç ve hakkın yerine getirilemediği ve korunamadığı bir sürecin içindeyiz. Bu süreçte öne çıkan önemli arayışlardan biri de *dijitalleşme, belirsizlik, öngörülemezlik, dijital çağ, aralıksız/daimî değişim, enformasyon düzensizliği, enformasyon krizi, medya ve iletişim krizi* gibi kavramların işaret ettiği yeni enformasyon ekosisteminin sorunlarıyla başa çıkabilmektir. Bu çerçevede, medya ve iletişim çalışmaları kapsamında giderek genişleyen önemli araştırma alanlarından biri olan medya okuryazarlığı, dünyayı tanıma, kavrama ve nitelikli bir hayat pratiği geliştirmeye işaret eden aktif vatandaşlık, eleştirel düşünme ve nitelikli iletişim becerilerinin kazandırılması için yaygınlaştırılmaya çalışılırken aynı zamanda enformasyon düzensizliği (information disorder) ile mücadelenin en önemli araçlarından biri olarak da görülmektedir.

Bu tür bir ihtiyaç, gereklilik ve arayıştan hareketle Türkiye'de medya okuryazarlığı alanı ile ilgili bir ilk olan *Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi*, teorik ve pratik boyutları ile güncel gelişmeleri ve yeni okuryazarlık arayışlarını da ihmal etmeden araştırma ve eğitimi birlikte ele almayı hedefleyen bir akademik süreli yayın olarak ilk sayısı ile okuruyla buluşuyor. Hakemli bir akademik dergi olmanın yanında gündelik hayata yönelik uygulamalı çalışmalar ile kampüs alanının dışına da hitap etme hedefiyle yola çıkan *Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi*, konunun ilgililerini bir araya getiriyor. Alana dair yeni gelişmelerle ilgili bilgi ve düşünce üretimini ve paylaşımını sağlayacak bir platform olmayı hedefleyen ve farklı disiplinlerden oluşan güçlü bir editör ekibine sahip olan *Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi*, akademisyenler ve araştırmacıların yanında eğitimciler ile medya ve iletişim profesyonellerinin de katkılarına açıktır.

Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi, akademik ve bilimsel etik değerlere bağlılığı en üst düzeyde esas alıp uygularken çift aşamalı anonim değerlendirme örneğinde olduğu gibi yeni uygulamalarla etik değerlerin oluşmasına ve güçlendirilmesine de katkı sağlamayı hedeflemektedir. Temel değerlerimiz de dokuz madde ile belirlenip paylaşılmıştır: *bilimsellik, disiplinlerarasılık, şeffaflık, hesap verilebilirlik, açık iletişim, etik değerlere bağlılık, uygulanabilirlik, sürdürülebilirlik ve kurumsallaşma.*

Alanla ilgili hem teorik hem pratik çalışmalara yer vermeyi ve bu yöndeki adımları teşvik etmeyi amaçlayan *Medya Okuryazarlığı Araştırmaları Dergisi*, çocuk ve medya, aile ve medya, medya analizleri, dijital oyunlar, dijitalleşme ve etik, dijitalleşme ve hukuk ile medya okuryazarlığı eğitimi gibi günlük hayatı doğrudan etkileyen temaların ele alındığı bir yayım içeriğine sahip olacaktır.

Buradan hareketle hazırladığımız ilk sayımızda 4 değerlendirme makalesi, bir çeviri, bir eğitim materyali-vaka analizi ve bir de söyleşi yer almaktadır.

Banu Sayar, *Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Eğitim Üzerine Bir İnceleme* başlıklı çalışmasıyla, Türkiye’nin son on beş yıllık tarihsel gelişiminde medya okuryazarlığının tarihi gelişimi ve günümüzdeki durumunu ve kurumlarına kapsayacak şekilde ortaya koymaktadır.

Ela Nur Reyhanlıoğlu, *İhtiyaçlar Hiyerarşisine Yeniden Bakmak: Dijital İhtiyaçlar - Maslow Piramidi 2.0* başlıklı çalışmasıyla, medya okuryazarlığı eğitiminde Türkiye’de de kullanılmaya başlanan dijital ihtiyaçlar hiyerarşisini hem psikolojinin birikiminden hem de pedagojik açıdan analiz etmektedir.

Dijital Film Yapımında Storyboard ve Ön Görselleştirme Uygulamalarında Yazılım Kullanımı başlıklı makalesiyle Ersin Kozan, sinema sektörünün işleyişindeki önemli bir uygulamanın tarihini ve dijitalleşme ile birlikte yaşanan dönüşümü ortaya koymaktadır.

Tahsin Eren Sayar ise *Türkiye’de Dijital Oyun Sektörü ve Okuryazarlık Faaliyetlerine İlişkin Bir Değerlendirme* başlıklı çalışmasıyla hem sektör hem de okuryazarlık boyutuyla Türkiye’de dijital oyunların tablosunu ortaya koymaya çalışmaktadır.

Nazmiye Yağcı’nın tercümesiyle *İkna Dili* başlıklı metin, bir medya okuryazarlığı eğitimi projesinin bir çıktısı ve medya okuryazarlığı eğitiminde kullanılacak şekilde medyanın muhataplarını ikna etmeyi hedefleyen metin-içerik üretme stratejilerinde kullandığı unsurların tespitini içermektedir.

Dergimizin hedefleri arasında yer alan akademik çalışmalardan eğitim materyali üretmenin güzel bir örneği olarak Alaattin Aslan, Dijital Etik başlıklı doktora tezinin bir çıktısı olarak *Dijital Hayattaki Etik İhlallerin Tespiti ve Analizi: Cambridge Analytica Veri Skandalı* başlıklı bir eğitim materyalini hazırladı.

Bundan sonraki sayılarımızda da yer vermeyi planladığımız bir metin türü olarak Söyleşi kapsamında Gülsüm Ekinici, *Mustafa Ruhi Şirin ile Çocuk Odaklı Medya Okuryazarlığı Üzerine* konuştu.

Emeği geçen herkese şükranlarımızı sunarken, yeni sayılarda tüm araştırmacı ve uygulayıcıların katkılarını bekliyoruz.

İyi okumalar.